

dásnak indult. Japán kivitele 1938 első felében negyedmilliárd yent felülmulóan esett vissza, míg az elmúlt 20 hónap külkereskedelmi passzívája erősen megközelíti a milliárd yent. A kormány az aranytartálékhoz nyult. De a japán aranyfedezet minden egyéb, csak nem kimeríthetetlen.

Nippon mezőgazdaságát sőt részben iparát, már eddigi kezdeti stádiumában is kikezdte a háború. A milliányi bevonultatott paraszt munkás hiánya, különösen a sík földön, már is erősen érezhető. A mezőgazdasági termelés a hanyatlás képét mutatja. Egyedül a selyemgubó begyűjtésénél 13 százalékos a hiány. A textilipar különböző ágai, a nyersanyagbevitel kényszerű csökkentése nyomán, termelőképességének felét sem képes kihasználni. Ami tőkebefektetés még van, az a háborús utánpótlást szolgáló iparágakra esik. Az ország gazdasági élete egy kimerítő hadjárat minden káros elváltozását feltünteti. A közszükségleti cikkek, különösen az importárúk ára, elérhetetlen magasságba csavarodik. A fémtárgyak vassal való helyettesítése a gépalkatrészek leszereléséig fajul. Közben egész sor olyan cikk gyártását tiltották meg, amihez vasat kellene felhasználni. A „mindent a háborúért“ jelszó, a lakosság körében egyre kevesebb lelkesedéssel találkozva, lázasan dolgozik a világháború hírheft „szervezett éhségének“ kiépítésén.

Egyelőre a kezdet kezdeténél tartanak. Japán még mindig nem áll szemben vele egyenrangú ellenféllel. De Kína éppen az annyi gonddal előkészített „nagy háború“ vérzivatarában heged egységes, nemcsak védekezésre, hanem támadásra is képes hatalommá. Tokió ezuttal elszámitotta magát. Nagyon hozzászólt a pénzzel megnyert hadjáratokhoz. Ezeknek pedig már befellegzett. A jelek szerint Kinát ezuttal nem fogják eladni. Akár világégésbe csap át a Mennyei Birodalomra rákényszerített háború, akár megmarad a Mitsui-Mitsubishi imperiálizmus meg a szabadságáért sikraszállt kínai nép viaskodásának keretei között, Tokió nem számíthat olcsó babérokra. (F.)

FEHÉR LAKOSSÁG A GYARMATOKON. Az Annales de Géographie legutóbbi számában *Ferencai I.* érdekesen és alaposan foglalkozik a gyarmati fehér lakosság helyzetével s főképp' arra az aktuális jelentőségű kérdésre igyekszik feleletet adni, hogy milyen arányban részesednek a gyarmatosító államok népei a gyarmatokon élő fehér lakosság összetételében. E célból külön statisztikában tünteti fel a gyarmatokon élő fehér lakosok számát nemzetiségi megoszlásra való tekintet nélkül, majd nemzetiségi megoszlás szerint. Kiténik, hogy a gyarmatokon élő fehérek száma megközelíti a négy milliót. Legtöbb fehér a francia gyarmatokon él, (1.497.938: — 40.25 százalék) utána az Egyesült Államok gyarmatai következnek (1.296.397: —, ami a gyarmati fehér lakosság 34.8 százaléka.) — Ami viszont a gyarmatosító államok népességének a gyarmatokon való letelepedését illeti, első helyen a spanyolok állnak, 95 százalékát téve gyarmataik fehér népességének. Utánuk következnek Hollandia 92, Franciaország 79.6, Belgium 65.4, Anglia pedig 42.7 százalékkal.

Az adatokból kiderül, hogy demográfiai szempontból legnagyobb a jelentőségük a francia gyarmatoknak, ahol a franciák negyötödét teszik a gyarmatokon élő idegeneknek. Érdekesek még a volt német gyarmatokról közölt adatok. 1910 körül az idegenben élő németek száma három és félmillió volt, ezzel szemben az akkori német gyarmatokon csak 20 ezer német élt. A jelenleg népszövetségi mandátum alatt levő volt német gyarmatokon ez a szám 1930-ig 16.000-re apadt.

1886-tól 1930-ig, tehát az olasz gyarmatbirodalom csaknem ötven éve alatt, az olaszok saját gyarmataikra mindössze 56.000 embert telepítettek s ezeknek is legnagyobb része katona vagy tisztviselő. Ugyanakkor külföldön négy millió olasz él. Bár Abesszíniában kedvezőbbek az intenzív gyarmatosítás feltételei, az olasz adminisztráció nehézségei itt is lényegesen csökkentik az elérhető eredményeket.

AZ OLASZ ANTISZEMITA ÁRAMLAT HULLÁMZASAI. Az olaszországi antiszemitizmus egészen újkeletű jelenség. Az olaszországi zsidóság az összlakosság alig egy ezrelékét teszi és már maga ez a számbeli arány is elég magyarázat arra, hogy miért volt eddig az antiszemitizmus majdnem teljesen ismeretlen Itáliában. De számba kell vennünk azt a tényt is, hogy a kisszámú olasz zsidóság az összsszsidóságnak egyik legasszimiláltabb csoportja és fajlag majdnem teljesen felolvadt az olaszországban. Ennek a ténynek a magyarázata főleg a zsidó és a latin, de specifikusan az olasz vonások hasonlóságában keresendő. Az olaszoknak (különösen a délolaszoknak) a keleti, sőt szemita népekkel való kevertsége teszi azt, hogy Itáliában nehéz a zsidóságot, mint etnikai egységet különválasztani az olaszoktól. A zsidók Itáliában mindig csak vallási furcsaságszámba mentek, s mindenben az olasz nép részének tekintették. Éppen ezért senkisé sem csodálkozott a háborúelőtti Itáliában azon, hogy Rómának hosszú évekig zsidó polgármestere (*Nathan*) és Olaszországnak egy évtizeden keresztül zsidó miniszterelnöke (*Luzatti*) volt. Ugyanigy nem akadt fenn senki azon, hogy az olasz hadsereg tábornoki karának számos zsidó tagja volt és van ma is. (Köztük több hadtestparancsnok.)

Mi az oka tehát Itáliában az utolsó két évben egyre inkább kiéleződő és aztán hirtelen lecsendesedett, majd újból fellobbanó antiszemita áramlatnak? Egyes olasz szerzők szerint (*Szacsvay Gusztáv* is e nézetének adott kifejezést a *Korunk* hasábjain, 1936. XI. sz.) az olasz cionizmus megerősödése váltotta ki az antiszemitizmust. Ez nem áll. Az olasz cionizmus sokkal erősebb volt egy évtizeddel ezelőtt és akkor mégsem váltott ki antiszemitizmust. Ez is, mint minden más társadalmi, tudományos, művészeti, stb. mozgalom csak az olasz napi politika változásaival magyarázható meg. Ez a körülmény viszont csak akkor válik világossá, ha az olaszországi antiszemitizmus hullámzásait annak kezdeti fázisától kezdve nyomról-nyomra követjük. Az első antiszemita jelenségeket kb. 3-4 évvel ezelőtt észlelhettük, amikor az olasz kormány eltiltotta az Itáliában végzett külföldi értelmiségieket hivatásuk gyakorlásától és ugyanakkor lehetetlenné tette ugyanezek részére az állampolgárság felvételét. Ez az intézkedés egybeesik a diplomások Németországból történt nagyszámú beözönlésével. Mint ismeretes: addig Itália volt az egyetlen európai állam, ahol a külföldi diplomások (néha egy majdnem formális jellegű doktori vizsga letétele után) szabadon gyakorolhatták hivatásukat. Sőt, a középeurópai visszahatás és az ezzel kapcsolatos tanulmányi megszorítások idején, mikor a zsidóság nagy tömegeit zárták ki az egyetemekről, Mussolini, mint a zsidók patrónusa lépett fel s nemcsak teljes tanulmányi szabadságot és vendégszeretetet biztosított az országukból kiűzött és tanulmányozó zsidó ifjaknak, de teljes tandíjmentességet és egyéb kedvezményeket is. Ezek szerint az olasz antiszemitizmus elindító oka a németországi változások és a német rasszizmus hatása. A rasszista teóriákat a múltban meglehetősen ellenszenvvel kezelték Itáliában, nemcsak a tudományos, de a hivatalos körök is. A fajlag mozaikszerűen összetett olasz népben nem vertek gyökeret a „nor-